

K R O N I E K.

□ □ BOEKBESPREKING. □ □

PAUL KENIS, De Roman van een Jeugd, Een ondergang in Parijs, Rotterdam, W. L. en J. Brusse's Uitgevers Maatschappij 1914.

Die tweede titel (Een ondergang in Parijs) is niet geheel juist. Want Vincent „gaat” niet „onder”. Hij wordt gered, nog net bijtijds, en in het warme huis van zijn liefhebbende ouders teruggebracht. Hoezeer ons dit voor den jongen genoeg doet, aan het effect van Paul Kenis' verhaal schaaft het wel een beetje. Toch is het heel natuurlijk, kon het zelfs eigenlijk niet goed anders. Men kan maar niet gek worden als men wil! Zeker, ik weet wel, valsche schaamte is een zeer sterke macht, maar moedwillig dóór blijven tobben in ergste armoë, ellende, vervuiling, als men nog zoo jong is, illusies heeft, in betrekkelijke weelde is opgevoed, en dat terwijl men op een afstand van luttele uren sporens een heerlijk-warm tehuis bezit, ouders, broers en zusters, die wachten — kom-kom, ik laat het mij niet wijs maken! Dat de premissen niet deugen is de groote fout van dit boek en bijzonder jammer. Het had zoo gemakkelijk anders gekund. De heer Kenis had zijn hoofdpersoon in plaats van in een vredig, lief gezin, immers even goed kunnen doen opgroeien te midden van burgerlijke ellende: twist, geldnood, of die beide samen (wat gaan ze dikwijls samen!). Zoodat wij niet alleen Vincents romantische vlucht beter begrepen, maar misschien zelfs geloofd hadden aan zijn star volhouden in den wanhopigen bestaansstrijd te Parijs. De slechte compositie van dit boek doet nog weer eens denken aan de periode na 1880 in ónze letteren (na 1890 in de vlaamsche) toen men „tranches de vie” gaf, fragmenten uit levensgeschiedenissen, zeer sterk van menselijkheid soms, maar zonder kop of

staart, zonder verklaring van verschijning en verdwijning, zonder verleden en zonder vershiet, juist zooals het leven nu eenmaal niet is. Men achtte het toen beneden zich een verhaal te „bedenken”. Er mocht immers zoo heelemaal niets „bedachts” aan een boek zijn! Waarom dat toch ooit noodig zou kunnen blijken, het verbeeldingspaard koppig op stal te laten staan? Want dát is het, geen koud hersenwerk, maar heerlijk gloeiende arbeid van fantasie: menschenlevens construeeren. Ik meende toch eigenlijk al wel eens gemerkt te hebben dat ook Paul Kenis zich hiervan bewust was.

Dat dit boek zoo'n groot gebrek heeft, is vooral zoo jammer, omdat er overigens zoo veel goeds in steekt. Deze „Roman van een Jeugd”, die wel werkelijk een roman is, ofschoon geheel zonder liefdeshistorie, bezit in de eerste plaats de groote deugd, de hoofddeugd van alle kunst: gemeendheid, ernst. De schrijver is waarlijk de trouwhartigheid zelve, op het al te naïeve af somtijds, en van een nauwgezetheid bij het voleindigen van de gestelde taak die bewondering en sympathie afdwingt. Zelfs lijkt hij wel wat al te ordelijk en systematisch gewerkt te hebben bij het behandelen, achtereenvolgens, van alle manieren waarop aan lager wal geraakten te Parijs zich in 't leven te houden trachten, alle soorten van arme drommels, straatlijpers, kwartjesvinders, oplichters en boeven, alle gelegenheden waar dit slag van miserabelen aan een brok eten of een slaapplek geraakt. Deze al te concientieuse afwerking, waarbij zonder twijfel naar volledigheid is gestreefd, heeft iets bijna wetenschappelijks, en ook wel zekere eentonigheid in het verhaal gebracht. Het lijkt op zorgvolle reportage, en herinnert aan Brusse's zoo hoogst verdienstelijken arbeid onder landloopers en